

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत ५५
शासकीय वसतिगृहांची मान्य विद्यार्थी संख्यावाढ
करणे व लातूर येथे २५० विद्यार्थी क्षमतेचे शासकीय
वसतिगृह मंजूर करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीसीएच-२०२५/प्र.क्र.२४७/शिक्षण-२
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- २५ ऑगस्ट, २०२५.

- वाचा:-**
१. शासन निर्णय, समाजकल्याण,सांस्कृतिक कार्य क्रीडा व पर्यटन विभाग, क्रमांक:- बीसीएच-१०८२/१०३८५/ (३८) बीसीडब्ल्यू-४, दिनांक १६ मे, १९८४.
  २. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:-बीसीएच-२०१०/प्र.क्र.४३०/ मावक-४,दि. २६ जुलै, २०११.
  ३. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय,सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य,शासन निर्णय क्रमांक:- बीसीएच-२००५/प्र.क्र.५५४/मावक-४,दि.२८ जून,२००७.
  ४. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र. सकआ/शिक्षण/शावगृ/लातूर मुलांचे शावगृ/मंजूर/प्रस्ताव/२०२५-२६/ का-५अ/१९६२,दि. ८ जुलै, २०२५.
  ५. आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांचे पत्र क्र. सकआ /शिक्षण /शावगृ/ शासकीय इमारतीत स्थलांतरित वसतिगृह/मान्य विद्यार्थी संख्यावाढ/प्रस्ताव/२०२५-२६/ का-५अ/२०२५,दि. १५ जुलै, २०२५.

प्रस्तावना:-

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत मागासवर्गीय मुला-मुलींची शैक्षणिक, सामाजिक व आर्थिक उन्नती व्हावी, तसेच समाजातील इतर घटकांप्रमाणे त्यांना जीवन जगता यावे. तसेच सर्व प्रकारचे शिक्षण व उच्च शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध व्हाव्यात या उद्देशाने मागासवर्गीय मुला-मुलींच्या शिक्षणासाठी विभागांतर्गत शासकीय वसतिगृहे ही योजना राबविली जाते. सदर योजनेंतर्गत राज्यात एकूण ४४१ शासकीय वसतिगृहे कार्यरत असून, त्यामध्ये मुलांची २३० व मुलींची २११ वसतिगृहे सुरू आहेत. सदर वसतिगृहांमध्ये २०,३२० मुली व २३,५७० मुलांची प्रवेश क्षमता आहे. याप्रमाणे विभागांतर्गत शासकीय वसतिगृहांमध्ये एकूण ४३,८९० विद्यार्थ्यांच्या निवासाची व्यवस्था करण्यात येते. विभागांतर्गत शासकीय वसतिगृहांमध्ये विद्यार्थ्यांची निवास व्यवस्था, सकाळी नाष्टा, दोन वेळचे पोटभर जेवण, विद्यार्थ्यांना दैनंदिन खर्चासाठी निर्वाह भत्ता, शैक्षणिक साहित्य, मुलींना स्वच्छता प्रसाधनासाठी अतिरिक्त भत्ता, शालेय गणवेश, वैद्यकीय साहित्य, रेनकोट, गमबूट, कला शाखेतील विद्यार्थ्यांसाठी चित्रकला, शैक्षणिक सहल, कार्यशाळा, स्नेहसंमेलन/करमणूक व्यवस्थेसाठी भत्ता, क्रीडा वस्तु खरेदीसाठी रक्कम, प्रत्येक शासकीय वसतिगृहासाठी कलर टी.व्ही., अँक्वागार्ड व वॉटर कुलर, फायर फायटींग इत्यादी सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येतात.

२. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत कार्यरत असलेल्या ४४१ शासकीय वसतिगृहांपैकी जी वसतिगृहे शासकीय इमारतींमध्ये स्थलांतरीत झालेली आहेत व अशा स्थलांतरीत झालेल्या इमारतींची विद्यार्थी प्रवेश क्षमता वसतिगृहांच्या मान्य संख्येपेक्षा अधिक आहे, अशा ५५ शासकीय वसतिगृहांच्या विद्यार्थी मान्य संख्येत वाढ करणे तसेच लातूर येथे बांधकाम पूर्ण झालेल्या शासकीय इमारतीत २५० विद्यार्थी क्षमतेचे मुलांचे नवीन शासकीय वसतिगृह मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांनी संदर्भाधीन क्र.५ अन्वये प्रस्तावित केल्याप्रमाणे सामाजिक न्याय विभागांतर्गत जी वसतिगृहे शासकीय इमारतींमध्ये स्थलांतरीत झालेली आहेत व अशा स्थलांतरीत झालेल्या शासकीय इमारतींची विद्यार्थी प्रवेश क्षमता वसतिगृहांच्या मान्य संख्येपेक्षा अधिक आहे, अशा ५५ शासकीय वसतिगृहांची विद्यार्थी मान्य संख्येत वाढ करणे तसेच लातूर येथे बांधकाम पुर्ण झालेल्या शासकीय इमारतीत २५० विद्यार्थी क्षमतेचे मुलांचे नवीन शासकीय वसतिगृह मंजूर करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. विभागांतर्गत ५५ शासकीय वसतिगृहांच्या मान्य विद्यार्थी संख्येत वाढ केलेल्या वसतिगृहांची यादी सोबतच्या “परिशिष्ट-अ” मध्ये दर्शविण्यात आलेली आहे.

२. मागासवर्गीय मुला-मुलींसाठी शासकीय वसतिगृहे या योजनेची नियमावली दिनांक १६ मे, १९८४ व त्यामध्ये वेळावेळी करण्यात आलेल्या सुधारणा या वसतिगृहांसाठी लागू राहतील.

३. सदर शासकीय वसतिगृहांतील प्रवेशित मुला-मुलींसाठी भोजनाची व इतर व्यवस्था मागासवर्गीय शासकीय वसतिगृहांच्या धर्तीवर करण्यात येईल. तसेच शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, दिनांक २६ जुलै, २०११ मध्ये नमूद केल्यानुसार इतर सोयी-सुविधा अनुज्ञेय राहतील.

४. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत शासकीय वसतिगृहांतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधांबाबत इतर सर्व तरतुदी, नियम, अटी व शर्ती या प्रचलित शासन नियमाप्रमाणे लागू राहतील.

३. शासकीय वसतिगृहांतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधा यावर होणारा खर्च हा मागणी क्र. “एन-३ मुख्य लेखाशीर्ष २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण, २७७, शिक्षण (०१) वसतिगृहे (०१) (१३) अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता शासकीय वसतिगृहे सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण (नवीन वसतिगृहे), (२२२५-३३४२) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकून त्याखाली मंजूर केलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५०८२५१५४९३०३१२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सो.ना.बागुल)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा.सभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई,
३. मा.अध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई,
४. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. मा.मंत्री (सा.न्या.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. मा.राज्यमंत्री (सा.न्या.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,

९. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा/विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई,
१०. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
११. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे,
१२. महालेखापाल (महाराष्ट्र -१/२), (लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर,
१३. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण,
१४. सर्व सहायक आयुक्त, समाजकल्याण,
१५. शिक्षण-२ संग्रहार्थ.

शासन निर्णय क्रमांक: बीसीएच-२०२५/प्र.क्र.२४७/शिक्षण-२, दिनांक:- २५ ऑगस्ट, २०२५

परिशिष्ट-अ

क्र.	जिल्हा	शासकीय वसतिगृहाचे नांव	मुलांचे/ मुलींचे	यापुर्वीची मान्य विद्यार्थी संख्या	इमारतीची विद्यार्थी क्षमता	एकूण मान्य विद्यार्थी संख्या
१	२	३	४	६	७	८
१	पुणे	मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह, बारामती, ता.बारामती जिल्हा, पुणे	मुलींचे	७५	१००	१००
२	पुणे	मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह इंदापूर, ता.इंदापूर, जिल्हा पुणे.	मुलींचे	८०	१००	१००
३	सातारा	मुलांचे शासकीय वसतिगृह, कराड, जि.सातारा	मुलांचे	७५	१००	१००
४	सातारा	मुलींचे शासकीय वसतिगृह, कराड, जि.सातारा.	मुलींचे	८०	१००	१००
५	सातारा	मुलींचे शासकीय वसतिगृह, फलटण, जि.सातारा.	मुलींचे	८०	१००	१००
६	सातारा	मुलांचे शासकीय वसतिगृह, फलटण, जि.सातारा.	मुलांचे	७५	१००	१००
७	सांगली	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह, इस्लामपूर जि.सांगली.	मुलांचे	७५	१००	१००
८	सांगली	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह तासगांव, जि.सांगली	मुलांचे	७५	१००	१००
९	सांगली	बी.सी. ई.बी.सी. मुलींचे शासकीय वसतिगृह तासगांव, जि.सांगली.	मुलींचे	८०	१००	१००
१०	सांगली	बी.सी.ई.बी.सी. मुलींचे शासकीय वसतिगृह इस्लामपूर, ता.वाळवा जि.सांगली	मुलींचे	८०	१००	१००
११	सांगली	बी.सी.ई.बी.सी. मुलींचे शासकीय वसतिगृह आटपाडी, जि.सांगली.	मुलींचे	८०	१००	१००
१२	सोलापूर	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह, माढा, जि.सोलापूर	मुलांचे	५०	१००	१००
१३	सोलापूर	आर्थिकदृष्ट्या मागास व मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह, अक्कलकोट, जि.सोलापूर.	मुलींचे	८०	१००	१००
१४	कोल्हापूर	मुलांचे शासकीय वसतिगृह, हातकणंगले, जि.कोल्हापूर.	मुलांचे	७५	१००	१००
१५	कोल्हापूर	मुलांचे शासकीय वसतिगृह, आजरा, जि.कोल्हापूर.	मुलांचे	७५	१००	१००
१६	कोल्हापूर	मुलांचे शासकीय वसतिगृह, गडहिंग्लज, जि.कोल्हापूर.	मुलांचे	५०	७५	१००
१७	कोल्हापूर	मुलांचे शासकीय वसतिगृह, शिरोळ, जि.कोल्हापूर.	मुलांचे	७५	१००	१००

क्र.	जिल्हा	शासकीय वसतिगृहाचे नांव	मुलांचे/ मुलींचे	यापुर्वीची मान्य विद्यार्थी संख्या	इमारतीची विद्यार्थी क्षमता	एकूण मान्य विद्यार्थी संख्या
१	२	३	४	६	७	८
१८	कोल्हापूर	मुलींचे शासकीय वसतिगृह, गडहिंग्लज, जि.कोल्हापूर.	मुलींचे	७५	१००	१००
१९	कोल्हापूर	मुलींचे शासकीय वसतिगृह, हातकणंगले, जि.कोल्हापूर.	मुलींचे	८०	१००	१००
२०	नाशिक	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह मालेगाव, जि. नाशिक.	मुलांचे	७५	१००	१००
२१	नाशिक	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह मालेगाव, जि. नाशिक.	मुलींचे	८०	१००	१००
२२	नंदुरबार	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह, मोहिदा, ता.शहादा, जि.नंदुरबार.	मुलांचे	७५	१००	१००
२३	लातूर	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह (जुने) लातूर, बालाजी मंदीर जवळ, बसवंतपूर, रेल्वे स्टेशन रोड,रिंग रोड लातूर.	मुलांचे	७५	८०	१००
२४	लातूर	मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह (जुने) लातूर, रमा-बिग बझारच्या पाठीमागे सावेवाडी, लातूर.	मुलींचे	७५	८०	१००
२५	लातूर	मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह (नविन) लातूर, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवन,जुनी डाल्डा फॅक्ट्री,शिवनेरी गेट समोर, लातूर.	मुलींचे	८०	१००	१००
२६	लातूर	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह औसा, याकतपूर रोड औसा ता.औसा जि. लातूर.	मुलांचे	७५	१००	१००
२७	लातूर	मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह औसा याकतपूर रोड औसा ता.औसा जि. लातूर.	मुलींचे	८०	१००	१००
२८	लातूर	मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह निलंगा,दापका निम्न तेरणा प्रकल्प,सार्वजनिक विभाग पाठीमागे निलंगा ता.निलंगा जि. लातूर.	मुलींचे	७५	१००	१००
२९	धाराशिव	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह तुळजापुर	मुलांचे	७५	१००	१००
३०	धाराशिव	मागासवर्गीय तथा आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह तुळजापुर,जि.धाराशिव.	मुलींचे	७५	१००	१००

क्र.	जिल्हा	शासकीय वसतिगृहाचे नांव	मुलांचे/ मुलींचे	यापूर्वीची मान्य विद्यार्थी संख्या	इमारतीची विद्यार्थी क्षमता	एकूण मान्य विद्यार्थी संख्या
१	२	३	४	६	७	८
३१	धाराशिव	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतीगृह नळदुर्ग, जि. धाराशिव.	मुलांचे	७५	१००	१००
३२	धाराशिव	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतीगृह धाराशिव, जि. धाराशिव.	मुलांचे	७५	१००	१००
३३	धाराशिव	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतीगृह, कळंब, जि. धाराशिव.	मुलांचे	७५	१००	१००
३४	हिंगोली	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतीगृह, कळमनुरी जि. हिंगोली.	मुलांचे	७५	१००	१००
३५	हिंगोली	मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतीगृह हिंगोली जि. हिंगोली.	मुलींचे	७५	१००	१००
३६	अमरावती	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मा.व.मुलांचे शासकीय वसतिगृह, चांदूर रेल्वे, जि.अमरावती.	मुलांचे	७५	१००	१००
३७	अमरावती	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह, अचलपूर, जि.अमरावती.	मुलांचे	७५	१००	१००
३८	अमरावती	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह नांदगाव खंडेश्वर, जि.अमरावती.	मुलांचे	७५	१००	१००
३९	अमरावती	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह, ता.दर्यापूर जि. अमरावती.	मुलांचे	७५	१००	१००
४०	अमरावती	मागासवर्गीय व आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह धामणगाव रेल्वे जि.अमरावती.	मुलींचे	८०	१००	१००
४१	अमरावती	मागासवर्गीय तथा आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह मोर्शी जि.अमरावती.	मुलींचे	७५	१००	१००
४२	अकोला	मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह मुर्तीजापूर, जि. अकोला.	मुलींचे	७५	१००	१००
४३	बुलडाणा	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मा.व. मुलांचे शासकीय वसतीगृह, शेगाव, जि.बुलडाणा.	मुलांचे	७५	१००	१००
४४	बुलडाणा	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मा.व.मुलांचे शासकीय वसतीगृह, खामगाव, जि.बुलडाणा.	मुलांचे	७५	१००	१००
४५	बुलडाणा	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मा.व.मुलांचे शासकीय वसतीगृह, जळगांव जामोद, जि.बुलडाणा.	मुलांचे	७५	१००	१००

क्र.	जिल्हा	शासकीय वसतिगृहाचे नांव	मुलांचे/ मुलींचे	यापुर्वीची मान्य विद्यार्थी संख्या	इमारतीची विद्यार्थी क्षमता	एकूण मान्य विद्यार्थी संख्या
१	२	३	४	६	७	८
४६	बुलडाणा	मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतीगृह, मेहकर, जि.बुलडाणा.	मुलींचे	७५	१००	१००
४७	वाशीम	मागासवर्गीय तथा आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतीगृह, मंगरूळपीर, जि. वाशीम.	मुलींचे	७५	१००	१००
४८	यवतमाळ	मागासवर्गीय तथा आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतीगृह, यवतमाळ, जि.यवतमाळ	मुलींचे	७५	१००	१००
४९	वर्धा	डॉ.बाबासाहेब आंबडेकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह हिंगणघाट, जि. वर्धा.	मुलांचे	७५	१००	१००
५०	वर्धा	डॉ.बाबासाहेब आंबडेकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह पुलगाव जि. वर्धा.	मुलांचे	७५	१००	१००
५१	वर्धा	मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह, पुलगाव जि. वर्धा	मुलींचे	७५	१००	१००
५२	चंद्रपुर	मागासवर्गीय तथा आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह ब्रम्हपुरी, ता. ब्रम्हपुरी, जि चंद्रपुर.	मुलींचे	८०	१००	१००
५३	चंद्रपुर	डॉ बाबासाहेब आंबडेकर मागासवर्गीय मुलांचे शासकीय वसतिगृह ब्रम्हपुरी, ता. ब्रम्हपुरी, जि चंद्रपुर.	मुलांचे	७५	१००	१००
५४	भंडारा	मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतिगृह साकोली, जि.भंडारा.	मुलींचे	७५	१००	१००
५५	गडचिरोली	मागासवर्गीय तथा आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय मुलींचे शासकीय वसतीगृह, आरमोरी, जि. गडचिरोली.	मुलींचे	७५	१००	१००
		एकूण		४१४०	५४३५	५४३५

*****